

**ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**
28^{ης} Οκτωβρίου 6, 454 44 Ιωάννινα
τηλ. 6972 20 80 32
email: info@ecoioannina.gr
<http://www.ecoioannina.gr/>

Αθήνα: Θεμιστοκλέους 80, 106 81,
Τηλ./Φαξ: 2108228704, 2108227937
info@ornithologiki.gr
www.ornithologiki.gr

Προς

1. Εισαγγελέα Περιβάλλοντος

Κοινοποίηση

1. ΥΠΕΚΑ - Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος, υ/ο κου Πλέσσα
2. ΥΠΕΚΑ - Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος
3. Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας
Β. Ηπείρου 20, 454 45 Ιωάννινα
4. Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας και μέλη ΔΣ
Κεντρική Πλατεία Κατσικάς, 45500 Ιωάννινα
5. Περιφέρεια Ηπείρου – Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού
Πλατεία Πύρρου 1, 452 21 Ιωάννινα
6. Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου, Ν. Ιωαννίνων
Γρηγορίου Σακκά 6-8, ΤΚ 45332, Ιωάννινα
7. Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος
8. Επιτροπή Φύση 2000
9. Δήμο Ιωαννιτών και Δημοτικούς Συμβούλους
Πλατεία Α. Παπανδρέου 5, 452 21 Ιωάννινα
10. Μ.Μ.Ε.

Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 2013

Αρ.πρωτ.13/32

ΘΕΜΑ: Καταγγελία για έλλειψη περιβαλλοντικής αδειοδότησης και άμεσου κινδύνου υποβάθμισης του περιβάλλοντος του έργου στίβου σκι στη Λίμνη Παμβώτιδα

- Σχετικά:**
- α) αρ. πρ. 1/03.01.2013/Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας με θέμα «Εκτέλεση χωματουργικών εργασιών στη Λίμνη Παμβώτιδα εντός Ε.Ζ.Δ. GR 2130005»
 - β) αρ. πρ. 15/16.01.2013/Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας με θέμα «Εργασίες στη Λίμνη Παμβώτιδα στην περιοχή Αμφιθέας»
 - γ) αρ. πρ. ΓΔ-01/18.01.13/Δήμος Ιωαννιτών όπου διατυπώνεται το ερώτημα για την περιβαλλοντική αδειοδότηση ή μη του έργου
 - δ) αρ. πρ. 6709/327/23.01.13/Περιφέρεια Ηπείρου όπου διατυπώνεται η απάντηση μη αναγκαιότητας περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου
 - ε) αρ. πρ. 5654/375/23.01.13/Δήμος Ιωαννιτών με θέμα «Ενημέρωση του ΦΔΛΠ σχετικά με την έγκριση κοπής καλαμών σε συγκεκριμένη περιοχή της λίμνης Παμβώτιδας (πίσω από το ανάχωμα Αμφιθέας)»

Αξιότιμοι κύριοι, Αξιότιμες κυρίες,

Ο Δήμος Ιωαννιτών για πάνω από ένα μήνα (22.12.12 η πρώτη μέρα που οι συνυπογράφουσες οργανώσεις κατέγραψαν τις εργασίες) εκτελεί χωματουργικές εργασίες κατασκευής στίβου θαλασσίου σκι. Οι εργασίες που εκτελούνται σύμφωνα με τα

(β) και (ε) σχετικά και παρατηρήσεις μελών των συνυπογράφουσων οργανώσεων αφορούν τη δημιουργία στίβου θαλασσίου σκι διαστάσεων 800 m x 80 m = 64.000 m² ήτοι εμβαδού 64 στρεμμάτων. Όπως είναι έκδηλο από τις συνημμένες φωτογραφίες που επισυνάπτονται για τη δημιουργία της πίστας θαλασσίου δεν κόβεται απλώς αλλά εκριζώνεται καλαμιώνας και πραγματοποιούνται χωματουργικές εργασίες εκβάθυνσης με εκσκαφή πυθμένα και απόθεση των προϊόντων εκσκαφής περιμετρικά του δημιουργούμενου σκάμματος.

Η εκτέλεση του έργου χωροθετείται εντός του δικτύου Natura 2000, σε Ζώνη Ειδικής Διατήρησης (ΖΕΔ) και Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με κωδικό GR 2130005 «Λίμνη Ιωαννίνων (Παμβώτιδα)». Οι εργασίες εκτελούνται και εντός της παρόχθιας ζώνης της λίμνης Παμβώτιδας η οποία έχει καθορισθεί σύμφωνα με την Απόφαση Αριθμ. 39750/9247 (ΦΕΚ 492 Δ', 06.08.2012) «Καθορισμός των ορίων της όχθης, της παλαιάς όχθης και της παρόχθιας ζώνης στην περιοχή από Πέραμα έως Ντραμπάτοβα στη λίμνη Παμβώτιδα του Δήμου Ιωαννιτών στο Νομό Ιωαννίνων.»

Οι επανειλημμένες εκκλήσεις του Φορέα Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας και του Συλλόγου Προστασίας Περιβάλλοντος Ιωαννίνων για το παράνομο των εργασιών με το (α) σχετικό καθώς και σε τοπικά δημοσιεύματα έχουν αγνοηθεί, επομένως είμαστε υποχρεωμένοι να προχωρήσουμε σε νομικές ενέργειες.

Οι ανωτέρω εργασίες οι οποίες συνεχίζονται ακόμη και σήμερα παραβιάζουν την διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων καθώς:

1. Η κοπή καλαμιώνα είναι εργασία κατασκευής του έργου «στίβος θαλασσίου σκι», δεν αποτελεί συνοδό έργο (πχ. έργο διευκόλυνσης πρόσβασης).
2. Σύμφωνα με την Υ.Α. «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το Άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.09.2011» (Φ.Ε.Κ. Α' 209/2011)» η κατασκευή στίβου σκι κατατάσσεται:
 - στην Κατηγορία Α2, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ, Ομάδα 3^η («Λιμενικά έργα», α/α 7 Μεμονωμένες προβλήτες).
 - στην Κατηγορία Α2, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ, Ομάδα 3^η («Λιμενικά έργα», α/α 11 Έργα ανάπλασης και διαμόρφωσης ακτής).
 - στην Κατηγορία Α2, σύμφωνα με το Παράρτημα VI, Ομάδα 6^η (Τουριστικές εγκαταστάσεις, έργα αστικής ανάπτυξης, κτηριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής», α/α 17 Γήπεδα και εγκαταστάσεις χωρίς κερκίδες).
3. Με βάση το παραπάνω, και συνδυαστικά με τα άρθρα 4, παρ.1 και 10 παρ.1 του Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α' 209/21.9.2011) ισχύουν οι εξής δύο διαδικασίες: **α)** Η αδειοδότηση για έργα κατηγορίας Α2 γίνεται με Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και **β)** επειδή το έργο χωροθετείται εντός του ευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000, η περιβαλλοντική αδειοδότηση διενεργείται με βάση τις σχετικές πρόνοιες των ειδικότερων προεδρικών διαταγμάτων και υπουργικών αποφάσεων προστασίας. Σε περίπτωση ελλείψεως σχετικών προβλέψεων για έργα κατηγορίας Α υποβάλλεται, ως τμήμα της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), ειδική οικολογική αξιολόγηση στην αρμόδια, κατά περίπτωση, υπηρεσία,

Συνοψίζοντας, για την κατασκευή στίβου σκι είναι απαραίτητη η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση μετά από ειδική οικολογική αξιολόγηση. Τούτο δεν έχει βέβαια λάβει χώρα, καθώς οι εργασίες εκτελούνται από τις 22.12.12 χωρίς άδεια, ενώ εκπρόθεσμα ζητήθηκε η άδεια αναρμόδιας αρχής (βλ. άρθρο 4 παρ.1 του Ν.4041/2011) με το (γ) σχετικό.

4. Όπως ρητά ορίζεται στο άρθρο 7 παρ. 1 του Ν. 3937/11 ο Φορέας Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας είναι υπεύθυνος για τη διοίκηση και διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 3 στην αρμοδιότητά του μεταξύ άλλων υπάγεται η παροχή αιτιολογημένων γνωμοδοτήσεων πριν από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στις περιοχές ευθύνης του ή των οποίων οι επιπτώσεις επηρεάζουν, άμεσα ή έμμεσα, τις περιοχές αυτές, καθώς και σε κάθε άλλο θέμα για το οποίο ζητείται η γνώμη του από τις αρμόδιες αρχές. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 5 εδ. γ) του ν. 3937/11 «Έως την έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων του προηγούμενου εδαφίου το περιεχόμενο των εγκεκριμένων ειδικών περιβαλλοντικών μελετών λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη για τη χωροθέτηση οποιουδήποτε έργου ή δραστηριότητας μέσα στην περιοχή προστασίας.».

Συνεπώς, για την εκτέλεση εργασιών εντός του εν λόγω κρισίμου ενδιαιτήματος της προστατευόμενης περιοχής απαιτείται η εκ των προτέρων γνωμοδότηση του Φορέα Διαχείρισης Λίμνης Παμβώτιδας, διαδικασία την οποία ο Δήμος κατά παράβαση των παραπάνω άρθρων δεν τήρησε.

5. Τέλος, ακόμη και εάν η διοίκηση δεχόταν το έργο κοπής καλαμιώνα ως «συνοδό ή βοηθητικό έργο» και πάλι απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 5 του Ν. 4014/2011 (ΦΕΚ Α' 209/21.9.2011). Πιο συγκεκριμένα, «έργο ή δραστηριότητα που περιλαμβάνει επί μέρους έργα ή δραστηριότητες, κατατάσσεται στην υποκατηγορία του επί μέρους έργου ή δραστηριότητας με τις σημαντικότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον και συνεπώς στην υψηλότερη υποκατηγορία". Επομένως, η κοπή, η εκρίζωση καλαμιώνα, οι χωματοουργικές εργασίες και η εκβάθυνση θα πρέπει να καταταχθεί στην κατηγορία Α2, όπως τεκμηριώθηκε παραπάνω.

Επιπλέον καθώς η περιοχή χωροθέτησης των έργων ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο, πριν από την εκτέλεση των εργασιών απαιτείται Άδεια Παραχώρησης Χρήσης σύμφωνα με το Άρθρο 14 του Ν.2971/2001 από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία.

Επιπτώσεις στην Ειδική Ζώνης Διατήρησης GR 2130005

Η σημαντική επιρροή των εργασιών στην Ειδική Ζώνης Διατήρησης αποδεικνύεται από τα αναφερόμενα στην εγκεκριμένη Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη του 2001 στην οποία βασίσθηκε το Διαχειριστικό Σχέδιο Λίμνης Παμβώτιδας (Περιφέρεια Ηπείρου, 2004). Συγκεκριμένα, οι επιπτώσεις του έργου κατασκευής πίστας σκι είχε προβλεφθεί ήδη από το 2004:

Κεφάλαιο 6: Προβλήματα διαχείρισης και προσδιορισμός των ανθρωπογενών πιέσεων, Παράγραφος 6.2. Α Καταστροφή Παραλίμνιων ενδιαιτημάτων και συρρίκνωση της λίμνης, Α7 Εγκαταστάσεις κωπηλατοδρομίου και πίστας σκι:

"Προγραμματίζεται η δημιουργία κωπηλατοδρομίου και η δημιουργία πίστας θαλάσσιου σκι. Η πρόταση δημιουργίας του κωπηλατοδρομίου στην περιοχή

Αμφιθέας, εντός της ζώνης Α1 ή στην περιοχή Κατσικάς - Ανατολής θα είναι ιδιαίτερα βλαπτική για τους παραλίμνιους βιοτόπους, που βρίσκονται κάτω από την ανώτατη στάθμη του υπερχειλιστή με βάση το φυσικό ανάγλυφο της λίμνης. Προς αυτή την κατεύθυνση θα πρέπει να εξεταστούν και οι λοιπές προτεινόμενες θέσεις (με επικρατέστερη την περιοχή Λαψίστας και απώτερο στόχο τη μερική αναδημιουργία της) που αναφέρονται σε σχετική μελέτη που ανατέθηκε από την Περιφέρεια Ηπείρου.

Παρόμοια, η πρόταση δημιουργίας υποδομών πίστας σκι εντός της ζώνης Α1 στην περιοχή της Αμφιθέας θα είναι βλαπτική και καταστροφική για τις ρηχές εκτάσεις της λίμνης εκεί. " (...)

Παράγραφος 6.3. Ορνιθοπανίδα:

«Επόμενη **σοβαρότερη απειλή για τα είδη προτεραιότητας αποτελεί η ανεξέλεγκτη αναψυχή**. Στην περίπτωση της Παμβώτιδας αυξάνεται η πίεση και το αναψυχικό ενδιαφέρον της τοπικής κοινωνίας που μεταφράζεται σε νεόκτιστα «ψυχαγωγικά κέντρα» εντός παλαιότερων υγρολίβαδων, **προτάσεις για εγκαταστάσεις κωπηλατοδρομίου και πίστας σκι εντός του τελευταίου ενιαίου καλαμώννα**, καθώς και τριβές σχετικές με την νηολόγηση νέων σκαφών, διαδρομών, κατασκευή μόλων, περιμετρικών οδών κτλ»

Βάση των στοιχείων της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας, της εγκεκριμένης Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (ΕΠΜ) και του Σχεδίου Διαχείρισης ο συγκεκριμένος καλαμώννας αποτελεί χώρο φωλιάσματος 2-3 ζευγαριών του παγκοσμίως απειλούμενου είδους της Βαλτόπαπιας (*Aythya nyroca*), (βλ. αναλυτικά για το είδος στο <http://www.iucnredlist.org/details/100600476/0>, όπου στις απειλές αναφέρονται τόσο η κοπή καλαμώνων όσο και η ενόχληση που μπορούν να προκαλέσουν ψαρόβαρκες -πόσο μάλλον σκάφη θαλασσιού σκι-με αποτέλεσμα ακόμη και την ολοκληρωτική εγκατάλειψη του χώρου αναπαραγωγής από τα πουλιά). Επιπλέον στην ίδια περιοχή παρατηρείται το χειμώννα (και παλαιότερα φώλιαζε) το δεύτερο σημαντικότερο είδος της ορνιθοπανίδας της Παμβώτιδας, ο πανευρωπαϊκά απειλούμενος με εξαφάνιση ο Ήταυρος (*Botaurus stellaris*) κρυπτικό και εξειδικευμένο είδος των καλαμώνων (βλ. στο <http://www.iucnredlist.org/details/106003766/0>, όπου αναφέρεται σαφώς ότι σοβαρή απειλή για το είδος αποτελεί τόσο η κοπή καλαμώνων την περίοδο της αναπαραγωγής όσο η θορυβώδης αναψυχή και οι ναυαθλητικές δραστηριότητες, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία). Στη περιοχή του καλαμώννα Αμφιθέας παρατηρείται τον χειμώννα η μέγιστη πυκνότητα (5-8 άτομα) από ένα ακόμη είδος απειλούμενο στην Ευρώπη και την Ελλάδα, του Καλαμόκιρκου (*Circus aeruginosus*) που τον χρησιμοποιεί για τροφοληψία και διανυκτέρευση, είδος το οποίο συναντάται αποκλειστικά στον βιότοπο αυτό και το οποίο ίσως να φωλιάζει εκεί σποραδικά. Στον συγκεκριμένο καλαμώννα έχουν καταγραφεί (όπως αναφέρεται αντίστοιχα και στην ΕΠΜ) πολλά ακόμη είδη της Ευρωπαϊκής Οδηγίας περί διατήρησης των άγριων πτηνών (79/409 /ΕΟΚ, όπως εναρμονίσθηκε στην Ελλάδα με την ΚΥΑ Η.Π. 37338/1807/Ε.103, ΦΕΚ Β 1465/6.9.2010). Τέλος, ο υγρότοπος Αμφιθέας αποτελεί και βιότοπο του ενδημικού ορθόπτερου (*Chorthippus lacustris*) το οποίο έχει χάσει τα τελευταία χρόνια το 85-99% του βιοτόπου του και είναι κρίσιμως απειλούμενο με εξαφάνιση. Και τα τέσσερα παραπάνω είδη περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας.

Έτσι η εποχιακή παρουσία και κυρίως η αναπαραγωγή παγκοσμίως απειλούμενων και ειδών προτεραιότητας εντός του συγκεκριμένου ενδιαιτήματος το καθιστά **κρίσιμο ενδιαίτημα** (όπως αυτό ορίζεται στην ΚΥΑ 8353/276/Ε103, ΦΕΚ Β' 415/23.02.2012),

με αποτέλεσμα για την εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας να απαιτείται απαραίτητα Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων η οποία θα αποδεικνύει ότι δεν θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στο ενδιαίτημα και τα είδη που φιλοξενεί.

Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι η συνέχιση εκτέλεσης εργασιών σε ένα προστατευόμενο και κρίσιμο ενδιαίτημα χωρίς τη σχετική περιβαλλοντική αδειοδότηση που προβλέπει ο νόμος, όχι μόνο είναι παράνομη αλλά ενέχει σοβαρό κίνδυνο υποβάθμισης της προστατευόμενης περιοχής.

Για όλους παραπάνω λόγους ζητάμε την παρέμβασή σας για την άμεση διακοπή των εργασιών.

Σας ευχαριστούμε και είμαστε πάντα στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση.

Κων/νος Σακκάς
Πρόεδρος
Σύλλογος Προστασίας
Περιβάλλοντος Ιωαννίνων

Μαλαμώ Κορμπέτη
Υπεύθυνη Θεμάτων Πολιτικής Περιβάλλοντος
Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Συνημμένα

- τα (α) έως (ε) σχετικά
- Εικόνες 1 – 5 φωτογραφίες από την εκτέλεση των εργασιών και των απειλούμενων ειδών προτεραιότητας διατήρησης που απαντούν στην περιοχή και αναφέρονται στο κείμενο
- Εικόνα 6 ενδεικτική χωροθέτηση και έκταση του υπό κατασκευή στίβου σκι σε Google Earth

Εικόνα 1. Έκταση της επέμβασης στον καλαμώνι στις 09.01.2013

Εικόνα 2. Κοπή, εκρίζωση καλαμώνι και χωματουργικές εργασίες στις 12.01.2013

Εικόνα 3. Κοπή, εκρίζωση καλαμών και εκβάθυνση στις 23.01.2013

Εικόνα 4. Κοπή, εκρίζωση καλαμών και εκβάθυνση στις 23.01.2013

Εικόνα 5. Η παγκοσμίως απειλούμενη Βαλτόπαπια και ο Ήταυρος.

Εικόνα 6. Ενδεικτική χωροθέτηση και έκταση της επέμβασης σε Google Earth